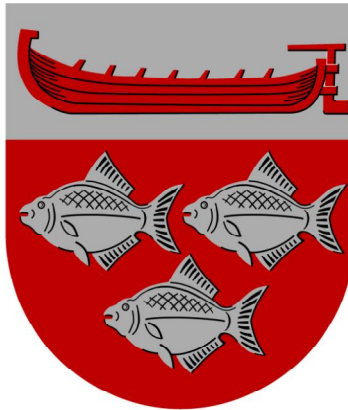

Hyväksytty:
KH 04.04.2011 § 59
KV 18.04.2011 § 20

Ruoveden sivistustoimen strategia

2011–2013

1. Taustaa
2. Kohti sivistystoimen yhteistä strategiaa
3. Sivistystoimi kunnan palveluna
4. Sivistystoimen hallinto ja henkilöstö
5. Päivähoito
6. Koulutoimi
 - 6.1. Esiopetus, perusopetuksen luokat 1–6 ja iltapäivätoiminta
 - 6.2. Perusopetuksen luokat 7–9
 - 6.3. Koulunkäynnin tuki ja erityisopetus
 - 6.4. Valmistava opetus
 - 6.5. Lukio
 - 6.6. Koulutoimen hankkeet
 - 6.7. Oppilashuolto, koulukuljetus ja kouluruokailu
 - 6.8. Yhteenvetoa koulutoimen tavoitteista ja toimenpiteistä 2011–2013
7. Ruoveden Opisto ja Merikanto-opisto
8. Vapaa-aikatoimi
 - 8.1. Kirjasto
 - 8.2. Liikuntatoimi
 - 8.3. Nuorisotyö
 - 8.4. Kulttuuritoimi
9. Yhteenvetoa tavoitteista ja toimenpiteistä vuosille 2011–2013
 - 9.1. Seudullinen yhteistyö
 - 9.2. Paikalliset hankkeet
 - 9.3. Keskeiset toimenpiteet 2011-2013
10. Näkymiä tulevaisuuteen

Liitteet: -oppilasmääräennusteet (liite 1)

Ruoveden kunnan yleissivistävän koulutuksen strategia on hyväksytty vuonna 2007. Tällöin strategian laatimisen kannalta keskeisiksi asioiksi nostettiin muun muassa seuraavat näkökulmat: yhtenäinen perusopetus, uudet opetussuunnitelmat, erityisopetuksen lisääntynyt tarve, väestörakenne, taloustilanne ja seudullinen yhteistyö.

Strategiseksi päämääräksi asetettiin tuolloin kyläkoulujen oppilasmäärien tarkastelu, Kirkonkylän koulun siirtäminen osaksi koulukeskusta, 3-opettajaisten koulujen muuttaminen 2-opettajaisiksi mikäli oppilasmäärä on esioppilaat mukaan luettuna alle 36, lukion säilyttäminen kunnassa, opettajien virkojen täyttämiseen liittyvät kysymykset sekä muun muassa koulutiloihin ja esiopetukseen liittyvät kysymykset.

Vuonna 2007 uhkiksi nostettiin muun muassa väestön väheneminen ja taloudellisten resurssien heikkeneminen Mahdollisuuksina nähtiin yhtenäinen perusopetus ja seudullinen yhteistyö. Heikkoudeksi mainittiin yhteistyökulttuurin puuttuminen.

Vuoden 2007 jälkeen Kirkonkylän koulu on siirretty osaksi koulukeskusta, Mustajärven ja Murole-Kekkosen koulut on lakkautettu ja Männistön koulu on yhdistetty osaksi Kirkonkylän koulua. Vuonna 2007 nostettuihin asioihin vastaaminen vaatii edelleen kehitystyötä.

2. Kohti koko sivistystoimen yhteistä strategiaa

Vuonna 2007 valmistunut strategia koski vain opetustointia. Koko sivistystoimea koskevan strategian laadinta on paikallaan useista syistä:

- 1) päivähoido on tullut vuoden 2010 alusta osaksi sivistystointia
- 2) kuntastrategian kautta nousevat asiat, kuten alueellisen lukion selvittäminen, seudullisen kansalaisopiston luominen, erityisopetukseen liittyvät opetussuunnitelman ja valtiosuuden muutokset, koulujen johtokuntien lakkauttaminen valtuustokauden loppuun mennessä
- 3) Ruoveden kunta on mukana useissa valtiovastusta nauttivissa projekteissa ja valtioavusteisista projekteista on tullut merkittävä toimintatapa koulujärjestelmässä
- 4) kirjastojärjestelmän muutoksiin valmistautuminen, liikuntasihteerin viran täyttämättä jättäminen
- 5) opetusmenetelmiin liittyvä kehitystyö
- 6) yhtenäiskouluun siirtymisen selvittäminen
- 7) seudullisen yhteistyön tarpeet sivistystoimen eri sektoreilla.

Ruoveden kunta on myös mukana perusopetuksen Laatu-hankkeessa 2010–2011. Hankkeen aikana otetaan käyttöön laatukriteerit.

Opetushallituksen ja Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen tekemän raportin (*Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen perusopetuksessa 2009*) mukaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen perusopetuksessa on tärkeä haaste.

Oppilashuollon järjestäminen, osallisuuden kokeminen, johtaminen, sitoutuminen ja yhteiset käytännöt ovat tutkimuksen mukaan näkökulmia, joilla koulujen hyvinvointia ja terveyttä voidaan mitata ja tutkia.

Valtuustokauden tavoitteet on hyväksytty keväällä 2010. Seuraavia tavoitteita on asetettu meneillään olevalle valtuustokaudelle:

1) Vapaa-aikatoimi: terveystoiminnan kehittäminen vanhemmissa ikäryhmissä ja toimivien palveluiden turvaaminen seutu-yhteistyötä hyväksikäyttäen.

2) Opetustoimi: alueellinen lukio, seudullinen kansalaisopisto, erityisopetuksen ja normaaliopetuksen raja-aitojen madaltaminen ja ryhmien yhdistäminen, koulukuljetusten toimiminen tehokkaasti sekä 3-opettajaisten koulujen muuttuminen 2-opettajaisiksi sekä pienten opetusryhmien muodostamisen välttäminen.

Yleisinä strategisina päämäärinä kuntatasolla on hyvät ja oikein kohdennetut palvelut, kustannustehokkuus hyödyntämällä erilaisia yhteistyömuotoja ja talouden tasapaino.

Strategian pääkohdat liittyvät tässä yhteydessä sivistystoimen nykytilan kuvaamiseen, tulevaisuuden päämäärien asettamiseen ja toimiin näiden päämäärien saavuttamiseksi.

3. Sivistystoimi kunnan palveluna

Sivistystoimi palvelee Ruovedellä lapsia, nuoria, aikuisia, eläkeläisiä ja perheitä monilla tavoin. Sivistystoimi on tärkeä peruspalvelujen ja erilaisten tapahtumien järjestäjä. Se toimii tärkeänä tukena lasten ja nuorten kasvussa.

Sivistystoimeen kuuluvat koulutoimi, päivähoito, kirjastotoimi, kulttuuri- ja nuorisotyö sekä liikuntatoimi.

Sivistystoimen **toiminta-ajatus**: lasten ja nuorten kasvun tukeminen, elinikäisen oppimisen ja yhteiskunnallisen aktiivisuuden lisääminen.

Visio: oppimisen, ilon, osallisuuden ja hyvinvoinnin kokeminen.

▪ **Osallisuus, yhteisöllisyys ja elämyksellisyys:**

"Sivistystoimi verkostoituu alueen toimijoiden kanssa. Lapsille, nuorille ja kuntalaisille annetaan mahdollisuus vaikuttaa toimintaympäristöön. Tapahtumat ja yhteinen toiminta antavat kuntalaisille elämyksiä."

▪ **Tasa-arvo:**

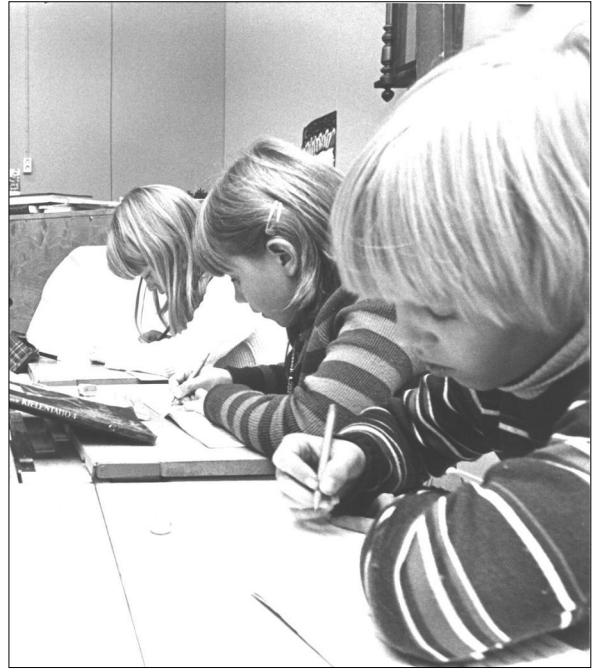
"Asiakkaita kohdellaan tasa-arvoisesti."

▪ **Yksilön kunnioitus:**

"Lasten, nuorten ja aikuisten yhdessäolo perustuu kunnioitukseen ja luottamukseen."

▪ **Turvallisuus:**

"Kasvuympäristö on turvallinen, rajat ja säännöt ovat ikätasoiset. Henkilöstöllä on yhteiset tavoitteet ja pelisäännöt."

4. Sivistysosaston hallinto ja henkilöstö

Sivistysosaston toimintakate on vuodelle 2011 noin 6,9 miljoonaa euroa.

Tästä koulujen osuus on noin 4,4 miljoonaa euroa.

Päivähoidon osuus on noin 1,4 miljoonaa euroa, Ruoveden Opiston osuus noin 170.000 euroa, kirjaston noin 270.000 euroa, liikuntapalvelut ja raittiustyö noin 160.000 euroa, nuorisotyö noin 130.000 euroa ja kulttuurityö noin 55.000 euroa.

Henkilöstökulut vuonna 2010 olivat noin 4,8 miljoonaa euroa.

Koulutuslautakunnan tehtävänä on järjestää kunnan alueella päivähoitoa, esiopetusta, iltapäivätoimintaa, perusopetus- ja lukiopalvelut sekä vastata aikuiskoulutuksesta. Vapaa-ajanlautakunnan toimialueena ovat kirjasto- ja muut vapaa-aikapalvelut, kulttuuri-, liikunta-, sekä nuoriso- ja raittiustyö.

Lautakuntien yhdistämisestä tulee keskustella. Yhteinen lautakunta voisi terävöittää sivistystoimen roolia kunnassa.

Koulutuslautakunnalla, vapaa-ajanlautakunnalla ja sivistystoimen johdolla on tärkeä rooli kehitystyössä ja eri palveluiden työn tukemisessa.

Koulujen johtokunnat ovat kuntastrategiassa (KV 04.2010) määritelty lakkautettavaksi valtuustokauden loppuun mennessä.

Johtokuntien lakkauttamisen jälkeen koulut voivat perustaa vanhempainyhdistyksiä tai esimerkiksi koulutoimikuntia. Vanhempainyhdistyksille (koulutoimikunnille) jää tärkeä rooli kodin ja koulun yhteistyön lisäämisessä ja kehittämisessä. Ne voivat ottaa kantaa erilaisiin asioihin ja antaa ehdotuksia esimerkiksi koulujen lukuvuosisuunnitelmiin. Näiden toimikuntien kokoonpanosta koulut ja vanhemmat voivat yhdessä päättää.

Työyksikköjen johtajat pitävät henkilöstönsä kanssa vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelut. Samoin sivistystoimenjohtaja pitää yksiköiden johtajien ja sivistystoimen hallinnon työntekijöiden kanssa vuosittaiset kehityskeskustelut. Työyksikköjen sisällä pidetään kokouksia säännöllisin väliajoin.

Kunnan on tärkeä panostaa henkilöstön jaksamiseen sekä työtehtävien vaatimaan koulutukseen.

Työyksikköjen välistä yhteistyötä on pidettävä tärkeänä. Yhteistyöllä saavutetaan merkittäviä tuloksia.

Henkilöstön määrä 1.12.2010

Sivistystoimen hallinto kuusi (6) henkilöä:

hallintosihteeri, päivähoidonohjaaja, vapaa-aikasihteeri, vapaa-aikaohjaaja, opiston toimistosihteeri (osittain, määräaikainen) ja sivistystoimenjohtaja (määräaikainen).

Eläkkeelle v. 2009 jääneen liikuntasihteerin tehtävät hoitaa vapaa-aikaohjaaja.

Liikunta-, nuoriso-, kulttuuri- ja vapaa-ajantoimi viisi (5) henkilöä:

Vapaa-aikaohjaaja hoitaa liikuntasihteerin tehtäviä. Liikuntapaikkojen hoitajia on kolme, joista yhdellä on määräaikainen työsuhte.

Vapaa-aikasihteeri hoitaa kulttuuritoimintaa.

Vapaa-aikaohjaaja ja vapaa-aikasihteeri hoitavat yhdessä nuoriso- ja vapaa-ajantoimen tehtävät.

Nuoret kerho-ohjaajat vetävät tuntityönä ilmaisukerhoa. Kaksi tuntityöntekijää Vintin avoimessa nuorisotoiminnassa mukana, noin 11 tuntia/viikko.

Kulttuuriavustajaksi palkataan kesätyöntekijä osaksi kesää. Työntekijällä on työnkuvassaan myös käräjäsihteerin ja Noitien yön tehtäviä.

Kulttuuritoimi palkkaa kesätyöntekijän ja Perinnetapahtuma ry on maksanut osan palkasta.

Kaksi museo-opasta Kotiseutumuseon aukioloaikoina.

Kirjasto viisi (5) henkilöä:

kirjastotoimenjohtaja, kirjastonhoitaja, kaksi kirjastovirkailijaa ja kirjastovirkailijakuljettaja.

Päivähoito yhteensä 28 vakituista+ 14 määräaikaista henkilöä:

Päiväkodilla kuusi vakituista työntekijää ja kaksi määräaikaista. Näistä kaksi on lastentarhanopettajaa, kolme lastenhoitajaa, kaksi avustajaa ja yksi yhdistelmätyöntekijä.

Ryhmäperhepäivähoitokodit:

Visuvedellä kolme vakituista lastenhoitajaa ja yksi määräaikainen lastenhoitaja.

Jämkipohjassa kolme vakituista ja kaksi määräaikaista.

Kirkonkylän vuororyhmiksessä neljä vakituista ja kolme määräaikaista.

Perhepäivähoito:

12 vakituista ja kolme määräaikaista.

Koulutoimi + iltapäivätoiminta yhteensä 63 henkilöä:

Alakoulut:

Kirkonkylän koulu 9 luokanopettajaa (7 vakinaista, joista yksi koulunjohtaja) ja kaksi erityisopettajaa sekä kolme koulunkäyntiavustajaa.

Visuveden koulu kolme luokanopettajaa (joista yksi koulunjohtaja), esikoulun opettaja ja koulunkäyntiavustaja.

Väärinmajan koulu kaksi luokanopettajaa (joista toinen koulunjohtaja) ja yksi tuntiopettaja sekä yksi koulunkäyntiavustaja.

Pekkalan koulu kolme luokanopettajaa (joista yksi koulunjohtaja), esikoulun opettaja (osa-aikaeläkkeellä) ja yksi koulunkäyntiavustaja.

Lisäksi kiertävä erityisopettaja ja englannin tuntiopettaja (määräaikainen) Iltapäivänohjaaja osa-aikainen Kirkonkylällä.

Valmistava opetus:

valmistavassa opetuksessa yksi määräaikainen tuntiopettaja ja yksi koulunkäyntiavustaja.

Yläkoulu- ja lukio:

Rehtori, koulusihteeri.

Yhteiskoulussa yhteensä 27 opettajaa (lehtoreita, päätoimisia ja sivutoimisia tuntiopettajia). Näistä neljä opettaa pelkästään lukiossa (kaksi heistä osa-aikaeläkkeellä) ja yhdeksän pelkästään perusopetuksessa. Opettajista seitsemän työskentelee sekä Yhteiskoulussa että Kirkonkylän koulussa.

Ruoveden Opisto:

Rehtori (20% työajasta) ja kaksi Yhteiskoulun kanssa yhteisessä virassa olevaa opettajaa (pääosa tunneista yläkoulusta ja lukiosta). Opistolla on lisäksi osa-aikainen toimistos sihteeri, joka on samalla koko koulutoimiston käytössä.

Ruokapalveluiden ja teknisen toimen alaisuudessa työskentelee kouluilla yhteensä 10 henkeä.

5. Päivähoito

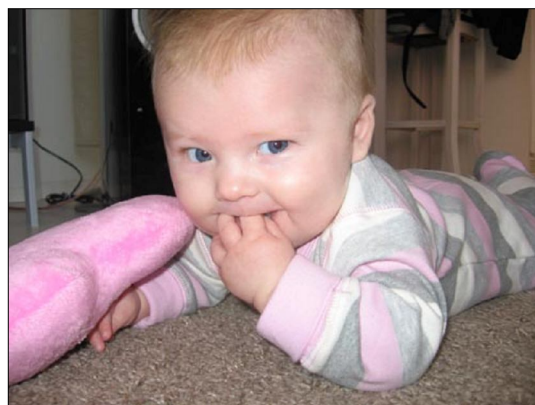
Päivähoidon tavoitteena on lapsen hyvä ja turvallinen hoito ja kasvatusta, kodinomaisessa, kiireettömässä ilmapiirissä. Päivähoitossa lapsen kasvua ja kehitystä tuetaan hänen omista lähtökohdistaan käsin kumppanuussuhteessa huoltajien kanssa.

Arkipäivä hoito- ja kasvatustilanteet sekä erilaiset työskentelytehtävät ovat tärkeitä kasvun, oppimisen ja kehityksen tilanteita. Erityisesti pienten lasten kohdalla hoitotilanteiden merkitys korostuu.

Hoito ja hoiva ovat tärkeä pohja pienten lasten varhaiskasvatukselle, mutta kehittyäkseen ja voidakseen hyvin, lapsi tarvitsee myös kasvatusta sekä monipuolisia oppimiskokemuksia.

Hyvät sosiaaliset kontaktit ja mielekäs tekeminen ovat lapselle tärkeitä. Leikki on lapselle luonnollinen varhaiskasvatuksen toimintamuoto ja siksi kaikessa toiminnassa leikillä on lapselle keskeinen merkitys.

Päivähoitoa annetaan Ruovedellä Kirkonkylän päiväkodissa, ryhmäperhe-päiväkodeissa Kirkonkylällä (vuororyhmäperhepäiväkotina), Jämkipohjassa ja Visuvedellä, sekä 14 perhepäivähoitopaikassa, joita on Kirkonkylällä 9, Mustajärvellä 1, Väärinmajassa 2 ja Muroleessa 2.

Päiväkoti

Päiväkodissa on Kirkonkylän esiopetus ja sen lisäksi yksi pienten ryhmä, jossa on 3-5-vuotiaita lapsia. Syksyllä 2010 esikoulussa oli 30 oppilasta. Päiväkodilla on kiinteä aukioloaika 6.30–17.15.

Vuororyhmäperhepäiväkoti

Vuoropäivähoidon tarve on kasvanut. Syksyllä 2010 kirjoilla oli 26 lasta. Vuororyhmäperhepäiväkodissa on kaksi ryhmää, pienten 1–3-vuotiaitten ja isompien 3–5-vuotiaitten. Aukioloaika joustaa lasten hoitotarpeen mukaan.

Jäminkipohjan ja Visuveden ryhmäperhepäiväkodit

Toimivat koulun yhteydessä. "Yhteisiä" lapsia koulun kanssa: esikoululaiset ja luokan 1-2 oppilaat.

Perhepäivähoito

Kodinomainen hoitomuoto, syksyllä 2010 perhepäivähoidossa oli 73 lasta. Muroleessa ja Väärinmajassa myös esikoululaisia ja koulu-laisia aamu- ja iltapäivähoidossa.

Tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2011–2013:

- Fyysisesti ja psyykkisesti turvallinen kasvuympäristö
- Yhteistoiminnan lisääminen päivähoidon sisällä
- Esiopetussuunnitelman päivittäminen vuoden 2011 aikana
- Kunnan varhaiskasvatussuunnitelman päivittäminen vuoden 2012 loppuun mennessä
- Erityispäivähoidon tarpeen seuranta ja kehittäminen
- Yhteistyö koulujen kanssa

6. Koulutoimi

6.1. Esiopetus, perusopetuksen luokat 1-6 ja iltapäivätoiminta:

Päivähoito ja esiopetus kunnan palveluina luovat tärkeää pohjaa kouluun siirtymiselle. 1–2-luokkalaisille ja 3–9-luokkalaisille erityisopetukseen siirretyille oppilaille iltapäivätoiminta antaa tärkeän lisänsä yhteiseen kasvatustoimintaan.

Esiopetuksessa noudatetaan Ruoveden kunnan esiopetussuunnitelmaa. Kasvatus tapahtuu yhteistyössä kotien ja muun ympäröivän yhteisön kanssa.

Esiopetus:

Esiopetus on järjestetty erillisenä opetusryhmänä lukuvuonna 2010–2011 Visuveden ja Pekkalan kouluilla. Väärinmajan koululla esiopetus on siirtynyt 1–2 luokan yhteyteen.

Kirkonkylän esiopetus toimii päiväkodin yhteydessä. Päiväkodilla esiopetuksessa lapsia on 30, Pekkalassa 12, Visuvedellä 6 ja Väärinmajassa 2. Esioppilaita koko kunnassa oli syksyllä 2010 yhteensä 48.

Esiopetussuunnitelmat on uudistettava kevään 2011 aikana.

Esiopetuksessa on mukana kaksi lastentarhanopettajaa ja kaksi esikoulun opettajaa (yksi osa-aikainen ja yksi tuntiopettaja).

Alakoulujen ja koko perusopetuksen tavoitteena on kasvattaa oppilaat tunne-elämältään tasapainoisiksi, vastuuntuntoisiksi, itsenäisiksi ja yhteistyökykyisiksi kansalaisiksi. Perusopetus kunnioittaa suomalaista ja paikallista kulttuurihistoriaa.

Koulujen toiminta perustuu Ruoveden kunnan perusopetuksen opetussuunnitelmaan, joka päivitetään kevään 2011 aikana.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2011–2013:

- Esiopetuksen opetussuunnitelman päivittäminen vuoden 2011 keväällä
- Selvitetään Kirkonkylän esiopetuksen siirtämistä koulukeskuksen yhteyteen
- Esiopetuksen ja perusopetuksen yhteistyö
- oppimisen tuen ja oppilashuollon kehittäminen

Luokat 1-6:

Kirkonkylän koulu:

Kirkonkylän koulun oppilasmäärä lukuvuoden 2010 alussa oli 168 ja erityisopetuksen pienryhmissä oli yhteensä 16 oppilasta. Kirkonkylän esioppilaat ovat päiväkodilla, ja heitä oli lukuvuoden 2010 alussa 30 (oppilasennusteet liite 1).

Iltapäiväkerho toimii koulun yhteydessä ja kerho-ohjaajan lisäksi koulunkäyntiavustaja tukee toimintaa.

Kirkonkylän koulu on siirtynyt Yhteiskoulun yhteyteen vuonna 2008. Erityiskoulu Männistö yhdistyi vuoden 2010 alussa Kirkonkylän kouluun.

Koulu on mukana useissa projekteissa yhdessä koko perusasteen kanssa. Erityisesti tieto- ja viestintäteknisen hankkeen (tvh-hanke) kautta on saatu koululle ajantasainen tietotekninen välineistö.

Pekkalan koulu

Syksyllä 2010 oppilaita 50, lisäksi valmistavan opetuksen oppilaita on integroitu yleisopetuksen ryhmiin.

Esiopetuksella on oma ryhmänsä. Koulun yhteydessä on järjestetty iltapäivätoimintaa.

Pekkalan koulun toiminnan kannalta sekä haasteena että mahdollisuutena on valmistava opetus. Oman kunnan oppilaiden määrän laskiessa valmistava opetus luo uusia toimintamahdollisuuksia koululle.

Visuveden koulu

Syksyllä 2010 oppilaita oli 51. Näistä esikoululaisia on kuusi. Visuveden ryhmäperhepäivähoito toimii samassa rakennuksessa, joten erilaisia mahdollisuuksia henkilökunnan yhteistyöhön on olemassa.

Visuveden koulu on kiinnostunut kokeilemaan 0–2 alkuluokkaa.

Väärinmajan koulu

Syksyllä 2010 Väärinmajan oppilasmäärä oli 36. Esiopetus siirrettiin lukuvuoden 2010 alussa 1–2 luokan yhteyteen. Oppilasmäärän laskiessa alle 36 on koulu siirtymässä 2 -opettajaiseksi. Tämä tuo samalla haasteita koulutyön järjestämiseen.

Yhteenvetoa alakoulujen toiminnasta:

Kyläkoulujen ja keskuskoulun yhteistoimintaa on edelleen lisättävä. Meneillään olevat projektit pyritään laajentamaan osaksi kaikkien koulujen toimintaa. Erityisopetuksen toteuttamisessa on tärkeää tehdä yhteistyötä esiopetuksen kanssa. Koulunkäynnin tuen erilaisiin tarpeisiin tulisi olla resursseja myös kyläkouluilla.

Laatukriteerien käyttöönoton myötä on tavoitteena, että koulujen toiminnan arviointi yhtenäistyy ja lukuvuoden arviointi tehdään aina toimikauden päättyessä kaikilla kouluilla.

Kaikilla kouluilla toimivat oppilashuoltoryhmät. Yhteisiä urheilukilpailuja ja muita tapahtumia on vuosittain.

Koulut järjestävät erilaisia leirejä ja retkiä lukuvuoden aikana.

Kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön on edelleen panostettava. Johtokuntien toiminnan lakattua koulutoimikunnat/vanhempainyhdistykset voisivat luoda spontaania aktiivisuutta kodin ja koulun väliseen yhteistyöhön.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2011–2013:

- Aktiivinen mukanaolo hankkeissa ja niiden hyödyntäminen
- Opetussuunnitelmien päivitys erityisopetuksen ja oppilashuollon osalta
- Erityisopetuksen käytänteiden kehittäminen perusasteelle
- Laatuksiteerien käyttöönotto vuoden 2012 loppuun mennessä
- Tieto- ja viestintätekniisessä kehityksessä mukanaolo ja sähköisten oppimisympäristöjen kehittäminen

Iltapäivätoiminta:

Iltapäivätoiminnan päätavoitteena on mahdollistaa lapsille turvallinen ja monipuolista tekemistä sisältävä iltapäivä. Toiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Toiminta on suunnattu 1–2-luokkalaisille ja erityisopetukseen siirretyille 3–9-luokkalaisille.

Toiminnan järjestämisen tarve kysytään koulutoimiston kautta keväisin. Lukuvuoden 2010 alussa toiminnassa on ollut mukana 26 lasta Kirkonkylän koulun yhteydessä, Pekkalassa 11 ja Visuvedellä 13 eli yhteensä 50 lasta.

Toiminnasta vastaa sivistystoimi. Iltapäivätoiminnassa on mukana yksi osa-aikainen ohjaaja Kirkonkylän koulun yhteydessä ja osan iltapäivää mukana on yksi koulunkäyntiavustaja. Pekkan koululla iltapäivätoimintaa ohjaa koulunkäyntiavustaja. Visuveden koululla toiminta on ryhmäperhepäivähoidon yhteydessä.

Iltapäivätoiminnan haasteena Kirkonkylällä on tilojen pienuus. Iltapäivätoiminnan osalta tehdään lukuvuoden alussa toimintasuunnitelma ja arvioidaan toimintaa lukuvuoden lopussa.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2011–2013:

- Yhteistyön kehittäminen koulujen kanssa
- Toiminnan arviointi ja toimintasuunnitelmat vuosittain
- Selvitetään koululaisten (luokat 1-2) aamuhoidon tarve

6.2. Perusopetuksen luokat 7–9

Yläkoulussa oli syksyllä 2010 oppilaita yhteensä 175.

Perusopetuksen ryhmäkokojen pienentämiseen suunnatun valtionavustuksen (32 700euroa) turvin yläkoulussa on 8. luokkien kaksi perusopetusryhmää voitu jakaa lähes kaikissa aineissa kolmeen opetusryhmään ja 7. luokilla on voitu lisätä jakoryhmiä erityisesti kielissä ja matemaattisissa aineissa.

Jatkossakin on tarve säilyttää ryhmäkoot kohtuullisina.

Oppilashuoltoryhmä toimii aktiivisesti ja säännöllisesti. Koulussa työskentelee yksi laaja-alainen erityisopettaja, joka tarjoaa tarpeen mukaan oppilaille osa-aikaista erityisopetusta.

Lukuvuonna 2010-11 ei ole järjestetty luokkamuotoista erityisopetusta (esy); jatkossa arvioidaan tämän pienluokan tarve yhdessä alakoulun kanssa.

Kansainvälisyys on tärkeä osa Yhteiskoulun toimintaa, ja perusopetuksen yläluokkien oppilaita on ollut mukana oppilasvaihtomatkoilla.

Toimenpiteet ja tavoitteet 2011–2013:

- kuraattori vahvistamaan oppilashuoltotyötä koko perusasteella ja oppilashuoltotoiminnan järjestäminen uuden opetussuunnitelman mukaisesti
- erityisopetuksen opetussuunnitelman muutosten soveltaminen käytäntöön
- aktiivinen mukanaolo hankkeissa ja niiden hyödyntäminen koulutyön arjessa
- tieto- ja viestintätekniikan ottaminen tehokkaasti osaksi opetusta ja täydennyskoulutuksen järjestäminen opetuksen tueksi
- laatukriteerien käyttöönotto vuoden 2012 loppuun mennessä
- Kansainvälisyyskasvatus

6.3. Koulunkäynnin tuki ja erityisopetus

Oppimisen ja koulunkäynnin tukeminen merkitsee yhteisöllisiä ja oppimisympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Tuki oppimiseen voi olla väliaikaista tai pidempikestoista.

Perusopetuksen opetussuunnitelmassa on kuvattu tarkemmin oppimisen ja koulunkäynnin tuki perusopetuksessa Ruovedellä.

Männistön erityiskoulu on yhdistetty vuoden 2010 alussa Kirkonkylän kouluun. Samalla valtionosuusjärjestelmässä on tapahtunut erityisopetuksen kohdalla muutosta niin, että vain pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvista oppilaista on mahdollisuus saada korotettua valtionosuutta.

Kirkonkylän erityisopetuksen pienryhmissä oli syksyllä 2010 oppilaita yhteensä 16. Erityisopetuksen toteutuksessa valtakunnallisesti on tapahtunut muutoksia: ensi vuonna otetaan käyttöön uudet opetussuunnitelmat.

Valtakunnallinen opetussuunnitelma toimii peruspohjana opetuksessa, mutta paikallisesti on tärkeää luoda omia toimintaperiaatteita.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2011–2013:

- Opetussuunnitelma päivitetään valtakunnallisen opetussuunnitelman mukaiseksi vuoden 2011 keväällä ja luodaan toimivat käytänteet kuntaan.
- Koulunkäynnin eri tukimuotojen kehittäminen

6.4. Valmistava opetus:

Perusopetuslaissa (628/1998) säädetään maahanmuuttajille järjestettävästä perusopetukseen valmistavasta opetuksesta. Perusopetukseen valmistava opetus on tarkoitettu niille maahanmuuttajataustaisille oppilaille, joiden suomen kielen taito ja/tai muut valmiudet eivät riitä esi- tai perusopetuksen ryhmässä opiskelemiseen. Opetusta annetaan 6–10-vuotiaille vähintään 900 tuntia ja tätä vanhemmille vähintään 1000 tuntia.

Valmistavan opetuksen opetustavoitteet ja -periaatteet määritellään tarkemmin opetussuunnitelmassa.

Valmistava opetus aloitti Ruovedellä vuoden 2010 alussa. Opetuksessa oli aluksi mukana noin kymmenen oppilasta. Syksyllä 2010 oppilaita oli 13. Yhteistyö vastaanottokeskuksen ja Pekkalan koulun kanssa on tärkeää. Valmistavan opetuksen opettajalla on apunaan koulunkäyntiavustaja.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2011–2012:

- Päivitetään valmistavan opetussuunnitelma kunnan tarpeita vastaavaksi
- Parannetaan yhteistyötä eri toimijoiden kanssa

6.5. Lukio

Lukio jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lukiokoulutuksen tehtävänä on antaa monipuolinen yleissivistys ja akateemiset valmiudet yliopisto- ja ammattikorkeakouluopintoihin sekä työelämään. Lisäksi lukio antaa edellytykset opintoihin lukion oppimäärään perustuvassa ammatillisessa koulutuksessa.

Lukion opiskelijamäärä syksyllä 2010 oli 117. Lukio on kaksisarjainen: kaksi opetusryhmää/vuosikurssi. Valtakunnallisten pakollisten, syventävien ja soveltavien kurssien lisäksi opiskelijoiden valittavaksi tarjotaan koulukohtaisia kursseja, joista merkittävä osa on ratsastuskursseja. Lisäksi opiskelijat voivat valita opinto-ohjelmaansa verkkokursseja, lähinnä tv-t-kursseja, mutta tätä tarjontaa lukio on lisäämässä PAOK-ohjelman kautta.

Lukio on mukana Pirkanmaan avoin oppimiskulttuuri -ohjelmassa (PAOK), joka on toisen asteen oppilaitoksille suunnattu toiminta- ja kehittämisohjelma, ja tavoitteena on luoda yhteisöllisen, avoimen toiminnan oppimiskulttuuri. PAOK:n tuella yhteistyötä lisätään Pirkanmaan toisen asteen oppilaitosten kanssa ja erityisesti lähilukioiden kanssa.

Tavoitteena on yhteisten verkkokurssien tarjoaminen opiskelijoille lähivuosina, myös muun yhteistyön aktivoiminen. Verkko- ja muulla etäopiskelulla sekä oppilaitosten verkostoitumisella lukio-opiskelijoille pyritään edelleenkin turvaamaan laadukas lukiokoulutus alueella myös siinä tapauksessa, että opiskelijamäärä laskee. Tieto- ja viestintätekniikan käytöstä oppimisessa ja opetuksessa tulee tehdä luonnollinen osa lukio-opiskelua, jotta lukiolaiset saavat jatko-opinnoissa ja työelämässä vaadittavat tv-t-käyttötaidot.

Seudullisen toisen asteen koulutuksen kehittämisryhmä kokoontuu säännöllisesti, ja siinä on mukana edustajia Ruovedeltä, Mänttä-Vilppulasta, Keuruulta ja Sastamalan koulutuskuntayhtymästä. Toiminnalla pyritään tehostamaan koulutustarjonnan yhteistyötä sekä lisäämään kiinnostusta alueen omia toisen asteen oppilaitoksia kohtaan.

Kesällä 2010 lukion ja yläkoulun opetustiloihin saatiin ajanmukainen esitystekniikka. Lukion kotisivut on uudistettu vuoden 2010 aikana. Opiskelijamäärän lisäämiseksi lukuvuonna 2010–2011 lukion markkinointia on tehostettu, kohderyhmänä erityisesti ratsastuksen harrastajat. Kansainvälisyys on tärkeä osa lukion toimintaa. Yhteiskoulu on mukana Comenius-hankkeessa, jonka kautta on vuosina 2009–2011 saatu merkittävä osa kansainvälisen toiminnan rahoituksesta. Kahden koulun väliset oppilasvaihtomatkat ovat näkyvin osa kansainvälistä toimintaa.

Tavoitteita ja toimenpiteitä vuosille 2011–2013:

- opiskelijahuollon vahvistaminen
- lukion markkinointiin panostaminen
- ratsastuskurssien oheen mahdollisesti muutakin liikuntapainotteisuutta
- seudullinen toisen asteen oppilaitosten välinen yhteistyö
- verkkokurssien ja muun etäopetuksen kehittäminen yhteistyössä lähilukioiden ja koko Pirkanmaan toisen asteen oppilaitosten kanssa
- aktiivinen mukanaolo hankkeissa ja niiden hyödyntäminen koulutyön arjessa
- Kansainvälisyyskasvatus

6.6. Koulutoimen hankkeet:

Ruoveden kunta on mukana perusasteella useassa valtionavusteisessa hankkeessa.

TVT-hanke: Hanke käynnistyi vuonna 2009. Kirkonkylän koulu on mukana kärkikouluhankkeessa, johon on valittu yhteensä 12 koulua ympäri Suomea. Tavoitteena tässä Tuhkasta Timantti -hankkeessa on oppimisympäristöjen kehittäminen ja monipuolistaminen. Hankkeeseen on myönnetty avustusta 62 400 euroa. Keskeisenä kehitystoimenpiteenä on ollut Linux-pääteläjärjestelmän hankkiminen kunnan kouluihin. Vuoden 2011 keskeisenä toimenpiteenä on henkilöstön kouluttaminen erilaisten oppimisympäristöjen käyttöön.

Jyväskoulun opettajakoulutuslaitos on lähtenyt hankkeeseen mukaan vuoden 2010 syksyllä. Hankkeeseen liittyy myös kansainvälinen vertaileva tutkimus tietotekniikan käytöstä kouluissa (ITL-tutkimus). Liitteenä kansallinen tieto- ja viestintekniikan opetuskäytön suunnitelma (liite 1).

KiVa-koulu: Kiusaamisen vastainen hanke perusopetuksessa. Hankkeen kautta pyritään vähentämään koulukiusaamista, hiomaan yhteistyökykyä ja opettamaan tunneilmaisua.

Kerhohanke: Ruovesi ollut mukana hankkeessa 2008 lähtien. Viimeisin rahoitus hankkeeseen saatu kesällä 2010. Hankkeen ja rahoituksen avulla kerhotoimintaa parannetaan ja monipuolistetaan kunnassa. Vuoden 2010 aikana kunnassa oli yli kymmenen hankkeen kautta toimivaa kerhoa.

Laatu-hanke: Hanke käynnistynyt keväällä 2010. Hankkeen aikana otetaan käyttöön laatukriteerit.

Ryhmäkokojen pienentäminen: Valtionavustuksen turvin (32 400 euroa) on jaettu luokkien 7–9 opetusryhmiä erityisesti kielissä ja matematiikassa. Viikkotunteja avustuksen turvin saatu lisää noin 20.

Comeniushanke: Yhteiskoulun kansainvälisyysuhanke.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2011–2013:

- Aktiivinen osallistuminen eri hankkeisiin
- Yhteisten hankkeiden etsiminen alueen kuntien kanssa

6.7. Oppilashuolto, koulukuljetus ja kouluruokailu

Oppilashuollon rooli koulun toiminnassa on jatkuvasti kasvanut. Meneillään oleva laatuhanke ja uusi opetussuunnitelma korostavat myös aiheen tärkeyttä. Oppilashuolto on moniulotteinen tehtäväkenttä. Jokaisen opettajan ja koulussa toimivan aikuisen tehtävään kuuluu lapsista ja nuorista huolehtiminen. Erityisroolissa ovat koulujen johto, terveydenhoitajat ja oppilashuoltoryhmissä työskentelevät.

Kouluterveyskyselyt tehdään joka toinen vuosi. Kouluruokailusta vastaa ruokapalveluyksikkö.

Koulukuljetus on tärkeä osa koulupäivää. Syksyllä 2010 koulukuljetuksessa oli mukana: kirkonkylän koulu 95 oppilasta (sisältää esiopetusoppilaat), Pekkalan koulu 35 (sisältää myös valmistavan opetuksen oppilaat), Visuveden koulu 25 ja Väärinmaja 26 oppilasta.

Yläkoulun oppilaista kuljetusetuuteen on oikeutettu 101 oppilasta. Lukio-opetuksen opiskelijoista 38:lla on yli 10 kilometrin koulumatka.

Koulukuljetusten kustannukset ovat olleet viime vuosina 340 000–380 000 euron tienoissa. Koulukuljetusten perusteet päivitetään 2011 keväällä.

6.8. Yhteenveto koulutoimen tavoitteista ja toimenpiteistä 2011-2013

- 1) Uusien opetussuunnitelmien muutosten käyttöönotto vuonna 2011 esiopetuksessa ja perusopetuksessa (oppilashuollon ja erityisopetuksen osalta muutoksia).
- 2) Aktiivinen mukanaolo erilaisissa hankkeissa
- 3) Yhtenäiskouluun siirtyminen. Siirtymistä selvitetään ja päätös asiasta tehdään 2012 loppuun mennessä
- 4) Kansainvälinen yhteistyö

- 5) Lukion elinvoimaisuuden säilyttäminen samalla kun luodaan yhteistyömuotoja naapurilukioihin. Etäopetuksen kehittäminen ja verkkokurssien luominen
- 6) Laatuksiteerien käyttöönotto perusopetuksessa vuoden 2012 loppuun mennessä
- 7) 2-opettajaiseen kouluun siirtyminen niissä kyläkouluissa, joissa oppilasmäärät laskevat ennusteen mukaan 36 oppilaaseen tai alle 36 oppilaan esioppilaat mukaan lukien. Väärinmajan koulun siirtyminen 2-opettajaiseksi 1.8.2011
- 8) Erityisopetuksen toiminnan kehittäminen perusasteella
- 9) Koulujen johtokuntien lakkauttaminen 1.1.2013 alkaen. Kunta tukee esimerkiksi vanhempainyhdistyksien/koulutoimikuntien perustamista kodin ja koulun välisen yhteistyön toteuttamiseksi
- 10) Seudullisen kansalaisopiston aloittaminen 1.1.2012.

7. Ruoveden Opisto ja Merikanto-opisto

Ruoveden kunta järjestää vapaan sivistystyön alaista toimintaa Ruoveden Opiston puitteissa. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Olennainen piirre vapaassa sivistystyössä on, että se ei ole tutkintotavoitteista eikä sen sisältöjä säädellä lainsäädännössä.

Vuoden 2009 aikana opisto on järjestänyt noin 3200 opetustuntia. Vuodelle 2010 tunteja oli varattu noin 2900. Vuodelle 2011 tunteja on käytettävissä 3100.

Alueellisen opiston valmisteluryhmä perustettiin keväällä 2010 Ruoveden, Virtain ja Mänttä-Vilppulan kanssa. Alueopiston suhteen päätöksiä tultaneen tekemään kevään 2011 aikana. Isäntäkuntamallissa yksi kunta hoitaa opiston hallinnon ja saa valtionosuudet. Valtionosuuden ylimenevän osan kunnat maksavat isäntäkunnalle.

Opistolla on syksystä 2010 alkaen enää kaksi opettajaa, joilla on yhteinen virka lukion ja peruskoulun kanssa. Tuntiopettajiä syksyllä 2010 oli noin 30.

Opisto on saanut erityisavustusta 7 000 euroa vuosille 2010–2011 alueellisen opiston suunnitteluun ja eri kieliryhmien huomioon ottamiseen toiminnassaan. Lisäksi opintosevelityyppistä avustusta on saatu vuosiksi 2010–2011 eri väestöryhmien (eläkeläiset, seniorit, työttömät, maahanmuuttajat ja alhaisen pohjakoulutuksen saaneet) huomioon ottamiseen koulutuksessa ja opintomaksuissa.

Merikanto-opisto:

Ylä-Pirkanmaan musiikkiopisto on seutukunnallinen taideoppilaitos, jonka tehtävänä on antaa korkeatasoista ja monipuolista sävel- ja tanssitaiteen perusopetusta sekä järjestää erilaisia musiikkitapahtumia. Opetuksen järjestäjänä toimii Virtain kaupunki. Sopimuskuntia ovat Ruovesi, Mänttä-Vilppula, Juupajoki, Ähtäri ja Orivesi.

Merikanto-Opiston toiminnassa mukana oleminen on edelleen tärkeää. Ruovedeltä opiskelijoita ja lapsia Merikanto-Opiston erilaisissa toiminnassa on ollut vuonna 2010 noin 110. Kuntakohtainen maksu opiskelijapaikoista on vuodessa noin 45 000 euroa.

Tavoitteet ja toimenpiteet 2011–2013:

- seudullisen kansalaisopiston käynnistäminen 1.1.2012
- opetustarjonta mahdollisimman monipuolinen

8. Vapaa-aikatoimi

Vapaa-aikatoimen palvelut ovat kunnan lakisääteisiä peruspalveluita. Kunkin toimialan oma lainsäädäntö antaa hyvän pohjan toiminnan kehittämiseksi toimintaympäristön muuttuessa.

Vapaa-aikatoimi on yhtenä keskeisenä toimijana luomassa ja tukemassa kaiken ikäisten kuntalaisten hyvinvointia ja osaamista. Palvelujen vaikuttavuus on laaja. Toiminta on ennaltaehkäisevää.

Asiakaslähtöisyys, yhteistyö sekä osaava ja kehityshakuinen henkilöstö ovat avainsanoja, jotta voidaan tarjota hyvät ja oikein kohdennetut palvelut myös tulevaisuudessa. Asiakaslähtöisyyttä ja toiminnan kehittämistä yhdessä kuntalaisten kanssa on edelleen kehitettävä kaikilla toimialoilla. Palvelutuotannon onnistuminen edellyttää toimivia yhteistyöverkostoja myös kunnan sisällä yli hallintokuntarajojen, sekä alojen sisällä yli kuntarajojen.

8.1. Kirjasto:

Yleisen kirjaston tehtävänä on edistää väestön yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastukseen, jatkuvaan tietojen, taitojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen sekä elinikäiseen oppimiseen. Toiminnan tavoitteena on edistää myös virtuaalisten ja vuorovaikutteisten verkkopalvelujen ja niiden sisältöjen kehittymistä. Yleinen kirjasto toteuttaa ja vahvistaa jokaisen kansalaisen tasa-arvoa ja sivistyksellisiä perusoikeuksia (Kirjastolaki).

Kirjastojen perustehtävät käytännössä:

- kirjasto ruokkii kaiken ikäisten lukutottumuksia, mielikuvitusta ja tiedonhalua
- kirjasto tukee järjestettyä ja omaehtoista oppimista
- kirjastosta saa aineksia henkilökohtaiseen kehitykseen
- kirjastosta löytää iloa, virkistystä ja elämyksiä
- kirjasto on tie kulttuuriperinnön ja tieteen tulosten tuntemukseen
- kirjastossa erilaiset kulttuurit kohtaavat
- kirjastosta kansalainen saa perusinformaation
- kirjasto tekee yhteistyötä paikallisten yhdistysten ja muiden yhteisötoimijoiden kanssa
- kirjasto tukee kansalaisten tietoyhteiskuntataitoja kuten medialukutaitoa.

Kunnollinen kirjasto rakentuu neljän peruspilarin varaan. Palvelujen peruslaatu muodostuu ajantasaisesta ja uusiutuvasta kokoelmasta, nykyaikaisesta kirjastojärjestelmästä, hyvistä tiloista laitteineen ja osaavasta henkilöstöstä.

Lisäarvoa palveluille saadaan kirjastojen yhteistyöllä. Kirjastopalveluja tarjotaan lähipalveluina.

Kirjastoverkko muodostuu pääkirjastosta ja Virtain kaupungin kanssa yhteisestä kirjastoautosta. Lisäksi tarjotaan verkkopalveluita. Keskeistä toiminnassa on valmistautua vuonna 2011 tapahtuvaan kirjastojärjestelmän päivitykseen ja liittymiseen Pirkanmaan kirjastojen PIKI-yhteisjärjestelmään yhteistyössä muiden vielä PIKIn ulkopuolella olevien kirjastojen kanssa. Painopistealueita tällä hetkellä ovat myös aineistokokoelman kehittäminen, lukuharrastuksen edistäminen sekä lasten ja nuorten kasvun tukeminen ja kirjaston toiminnan vahvistaminen yhtenä oppimisympäristönä ja kohtaamispaikkana. Kirjasto tilana tarjoaa mahdollisuuksia monenlaiseen toimintaan.

Kirjastopalvelut ovat suurten muutosten edessä toimintaympäristön ja käyttäjien tarpeiden muuttuessa. Valtakunnallisia linjauksia on kirjattu Yleisten kirjastojen neuvoston strategiaan 2010–2015, Opetusministeriön Kirjastopolitiikka 2015-ohjelmaan sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön ehdotukseen yleisten kirjastojen laatusuosituksiksi.

Päämäärät ja tavoitteet 2011–2013:

- Käyttäjälähtöiset, laadukkaat ja vilkkaasti käytetyt palvelut, joilla tuotetaan hyvinvointia, elämyksiä ja tietoja kaiken ikäisille.
- Laadukas aineistokokoelma, jonka uusiutumisesta huolehditaan aktiivisesti.
- Toimiva kirjastoyhteistyö. PIKI-yhteisjärjestelmässä osallistutaan aktiivisesti yleisten kirjastopalvelujen ja kirjastojärjestelmän kehittämiseen asiakkaiden tarpeiden perusteella.
- Hyvä oppimisympäristö ja kohtaamispaikka. Yhteistyö erityisesti koulujen, päivähoidon ja kulttuuritoimen kanssa. Tiloja kehitetään vastaamaan muuttuvia tarpeita.
- Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Osaamista kehitetään tavoitteellisella täydennyskoulutuksella.
- Tehdään selvitys ikääntyvien asiakkaiden kirjastopalvelujen erityistarpeista.

8.2. Liikuntatoimi:

Ruoveden kunnan liikuntastrategialla korostetaan liikunnan merkitystä osana kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Strategia kohdistuu niin lasten ja nuorten, työikäisen väestön kuin ikääntyneidenkin liikuntaan.

Kuntalaisten terveyden edistäminen ja ennaltaehkäisevä toiminta nähdään eri hallinnonalojen moniammatillisena yhteistyönä.

Strategian kautta tavoitellaan lasten ja nuorten liikunnallisen harrastustoiminnan kehittämistä ja syrjäytymisen ehkäisemistä, työikäisen väestön liikunta-aktiivisuuden lisäämistä ja sitä kautta työkyvyn ylläpitoa sekä ikääntyneiden terveyden ja elämänlaadun parantamista ja laitoshoidon tarpeen siirtymistä myöhempään ikään.

Liikkumattomuudesta ja ylipainosta aiheutuvat ongelmat lisääntyvät voimakkaasti, joten tarvitaan selviä ja johdonmukaisia suuntaviivoja ennaltaehkäisevän kansanterveystyön edistämiseksi, huomioiden vielä kunnan väestön ikärakenne.

Ruovedellä on vahva urheiluseuraperinne. Käytännön toimien avulla taataan seuroille paitsi taloudellista myös henkistä tukea seuratoiminnan turvaamiseksi. Yksi tärkeimmistä haasteista lähitulevaisuudessa on uusien aktiivisten seuratoimijoiden löytäminen.

Ruoveden kunta tunnetaan kauniista maisemistaan: esimerkiksi latu- ja retkeilymahdollisuuksista, huomioiden muun muassa Helvetinjärven kansallispuiston vaellus- ja retkeily-reitit. Toimivat liikunta-palvelut liittyvät myös matkailupalvelujen kehittämiseen. Hyvin toimivat ja hoidetut liikuntapalvelut ovat osa Ruoveden veto-voimaisuuden lisäämistä. Määritellään liikuntapaikkojen hoidon tärkeysjärjestys ja hoidettavat suorituspaikat.

Tavoitteisiin päästään varmistamalla riittävät henkilöresurssit, liikuntapaikkojen kunnossapito ja urheiluseurojen toimintaedellytykset sekä kunnan, järjestöjen ja muiden liikuntatoimijoiden sujuva yhteistyö.

Päämäärät ja tavoitteet 2011–2013:

- Lasten ja nuorten kasvun edistäminen ja tukeminen.
- Työikäisen ja ikääntyneen väestön liikunta-aktiivisuuden ja terveyden edistäminen poikkihallinnollisen yhteistyön avulla.
- Yhteistoiminta koulun ja muiden liikuntakasvatustyötä tekevien kanssa. Toimitaan aktiivisena kehittäjänä alueellisesti ja seutukunnallisesti.
- Urheilu- ja liikuntaseurojen toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen.
- Hyvin hoidetut liikuntapaikat luovat houkuttelevan ja turvallisen ympäristön monipuoliselle liikkumiselle.
- Turvataan osaavat ja riittävät henkilöstö- ja toimintaresurssit.

8.3. Nuorisotyö

Nuorisotoimen tavoitteena on edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistumista sekä tukea nuorten itsenäistymistä, kasvua ja parantaa nuorten toiminta- ja elinoloja ja tukea nuorisokulttuuria. Lähtökohtana työssä ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, osallisuus, ihmis-oikeuksien kunnioittaminen ja tasa-arvo. Yhteistyössä nuorten kasvun tukemisessa toimitaan vanhempien, opettajien, järjestöjen, seurakunnan ja muiden nuorisotyötä tekevien sekä nuorten kanssa.

Nuorisotoimi luo edellytyksiä nuorten kansalaistoiminnalle ja järjestää ohjattua ryhmätoimintaa nuorisotiloissa ja leireillä. Lisäksi tuetaan nuorisotyötä tekeviä järjestöjä ja nuorten vapaita toimintaryhmiä avustuksin ja stipendein, sekä osallistutaan taloudellisesti ja ohjauksellisesti yhdessä järjestettyihin toimintoihin. Vaikuttamis- ja nuorten osallisuustoimintaa tuetaan nuorisovaltuustotoiminnalla ja yhteistyöllä yhteiskoulun oppilaskuntien kanssa. Nuorisokulttuurille luodaan edellytyksiä elämyksellisillä työmuodoilla, kuten konsertit, diskot, vierailut, retket, nuorisokulttuuriviikot ja nuorten omat teatteriesitykset.

Tilatoiminta nuorisotila Vintillä luo puitteita nuorten toiminnalle. Ongelmana on nuorisohjaajan puuttuminen. Vanhan puukoulun yläkerta toimii bänditilana ja Tuuhosen leirikeskusta vuokrataan yhdistysten ja yksityisten virkistyskäyttöön.

Päämäärät ja tavoitteet 2011–2013:

- Nuorten toiminnan ja vaikuttamisen tukeminen.
- Paikallinen ja seutuyhteistyö.
- Nuorisotyötä tekevien tahojen toimintaedellytysten turvaaminen ja tukeminen.
- Nuorisotilatoiminta / toimintaryhmät.
- Leirit, retket, kurssit ja nuorisokulttuuri.
- Osaavat ja riittävät henkilöstöressit; selvitetään nuorisohjaajan tarve.
- Selvitetään Tuuhosen leirikeskuksen käyttö ja sen edellyttämä saneeraustarve.

8.4. Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen tavoitteena on edistää myönteistä kuntakuvaa ja tukea toiminnallisuutta sekä vaalia arvokkaita kulttuuriperinteitä. Kulttuuritoimi järjestää tapahtumia ja yhteiskunnallisia tilaisuuksia, tukee omaehtoista harrastus- ja yhdistystoimintaa eri taiteenalat huomioiden sekä tekee yhteistyötä eri ikäryhmien ja toimintaryhmien kanssa painopistealueita vaihdellen.

Ruovesi tunnetaan kauniista luonnostaan ja vilkkaasta kesäkulttuuristaan. Koulujen, kirjaston, kylien, yhdistysten ja yksityisten tapahtumanjärjestäjien panos Ruoveden kulttuurielämässä on merkittävä. Kulttuurityötä tekevien yhdistysten avustaminen ja toimijoiden tukeminen sekä yhteistyössä järjestettävät tapahtumat ovat tärkeä osa kulttuuritoimen työtä. Kulttuuritoimi toimittaa kesän kulttuuriesitteen ja koordinoi yhteisilmoittelua tapahtumanjärjestäjien kanssa.

Kotiseutumuseon ja Pyynikkilän vanhan pappilan alueet ja Viljamakasiini ovat toiminnallisesti kulttuuritoimen hallinnassa. Kulttuuritoimi koordinoi kesän toiminnot edellä mainituissa tiloissa.

Lastenkulttuurin saralla toimii lastenkulttuurityöryhmä, joka kokoaa laajasti lasten parissa toimivat tahot. Työryhmä suunnittelee ja toteuttaa käytännön lastenkulttuuria ja yhteistyötä huomioiden lastenkulttuurin eri muodot. Paikallisella yhteistyöllä pyritään parantamaan tiedonkulkua tapahtumatarjonnassa, nostamaan lastenkulttuurin profiilia sekä toteuttamaan tasavertaista taide- ja kulttuurikasvatuksen ja elämysten mahdollisuutta kaikille lapsille. Lastenkulttuurityössä tehdään myös seutuyhteistyötä, jolla halutaan vaikuttaa lasten ja nuorten hyvinvointiin, sekä lapsiperheiden asemaan Pirkanmaalla.

Päämäärät ja tavoitteet 2011–2013:

- Vilkas kulttuuritoiminta ja sen kautta alueen elinvoimaisuuden ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen.
- Yhteistyö kaikkien kulttuurityötä tekevien kanssa huomioiden kaikki ikäryhmät.
- Kulttuurityötä tekevien yhdistysten toimintaedellytysten turvaaminen.
- Lastenkulttuurin kehittäminen.
- Pyynikkilän vanhan pappilan alueen kehittämissuunnitelman loppuun saattaminen ja alueen kunnostustöiden aloittaminen.
- Kotiseutumuseon, Pyynikkilän ja Viljamakasiinin toimintojen ylläpito, kunnossapito yhteistyössä tilakeskuksen kanssa.
- Kesän kulttuuritapahtumatoiminnan koordinointi ja esitteen toimittaminen.
- Perinteisten merkkipäivien (Veteraanien juhlapäivät, Runebergiin liittyvät tilaisuudet ja Itsenäisyysjuhla) ja ajankohtaisten tapahtumien järjestäminen vuosittain.

9. Yhteenveto tavoitteista ja toimenpiteistä vuosille 2011-2013

9.1. Seudullinen yhteistyö

Seudullinen yhteistyö on tärkeää kaikilla sivistysosaston sektoreilla. Yhteistoimintaa ja yhteisiä hankkeita onkin käynnissä useita niin nuoriso-, kulttuuri-, kirjasto- kuin koulupuolellakin.

Meneillään olevat seudulliset hankkeet:

- 1) Kirjaston PIKI-yhteisjärjestelmän suunnittelu.
- 2) Osaava-hanke. Opettajien koulutukseen liittyvä alueellinen yhteistyö.
- 3) Toisen asteen yhteistyöryhmä.
- 4) Lastenkulttuurin Pirkkaset –työryhmä.
- 5) Pirkanmaan KulTour.
- 6) Ylä-Pirkanmaan seutukunnallinen nuorisotyön tiedotusportaali on käytössä. Kyseessä on nuorille ja muille toimijoille tarkoitettu tiedotuskanava. Portaalin nimi on "Matkaeväät."
- 7) Alueopiston valmistelutyöryhmä.
- 8) Pirkanmaan avoin oppimiskulttuuri -hanke (PAOK) tukee koko toisen asteen ja erityisesti lukioiden välistä etäopetustoimintaa, muun muassa yhteisten verkkokurssien kehittämistä.

9.2. Paikalliset hankkeet

Kunnan on tärkeää olla mukana erilaisissa hankkeissa. Näillä saadaan usein jo selkeää rahallista tukea toimintojen kehittämiseen. Seuraavissa valtioavusteisissa hankkeissa ollaan mukana: Kerhotoiminnan kehittäminen, perusopetuksen oppilasryhmien pienentäminen, tv-t-hanke, perusopetuksen laatuhanke, opintoselityyppinen avustus Opiston toimintaan sekä vapaan sivistystyön laatu- ja kehittämishanke. Lisäksi on saatu avustusta Pyynikkilän vanhan pappilan alueen kehittämissuunnitelmaan PoKo ry:n kautta Leader-rahoituksena.

KiVa-koulu hankkeeseen on kuulunut ilmaista koulutusta ja oppimateriaalia koulujen käyttöön. Comenius-hanke on mahdollistanut kansainvälisen yhteistyön.

9.3. Keskeiset toimenpiteet 2011-2013

- Perusopetuksen valinnaisryhmissä tulee olla pääsääntöisesti vähintään 15 oppilasta. 1–2 luokkien oppilasmäärä on pääsääntöisesti enintään 20, 3-6 luokkien pääsääntöisesti enintään 30
- 2-opettajaisen koulun lakkauttaminen valmistellaan valtuuston päätettäväksi, jos talousarvioon sisältyvän ennusteen perusteella koulun oppilasmäärä on seuraavan lukuvuoden alussa 23 oppilasta (sis. esioppilaat) tai vähemmän.
- 3-opettajainen koulu muutetaan 2-opettajaiseksi, jos oppilasmäärä on ennusteen mukaan 36 oppilasta tai alle esioppilaat mukaan lukien.
- Koulunkäyntiavustajia otetaan kouluille tarpeellinen määrä
- Koulujen johtokunnat lakkautetaan 1.1.2013 alkaen ja kunta tukee vanhempainyhdistyksien/koulutoimikuntien perustamista alkuvaiheessa
- Siirtyminen yhtenäiskouluun. Selvityötä tehdään ja päätös asiasta vuoden 2012 lopussa
- Sivistystoimen johtosääntö muutetaan koulujen johtokuntien lakkautumisen myötä ja muun sivistysosaston strategian vaatimalla tavalla

- Perusopetuksen opetussuunnitelmien päivitys 1.8.2011 mennessä
- Kansalaisopistosta tulee yhteinen Mänttä-Vilppulan kanssa
- Toimiva kirjastoyhteistyö. PIKI-yhteisjärjestelmässä osallistutaan aktiivisesti yhteisten kirjastopalvelujen ja kirjastojärjestelmän kehittämiseen asiakkaiden tarpeiden perusteella

- Pyynikkälän vanhan pappilan alueen kehittämissuunnitelma saatetaan loppuun vuoden 2013 mennessä

- Tieto- ja viestintätekniiikan innovaatioiden ottaminen opetuksessa huomioon
- Alueellisen yhteistyön kehittäminen lukiotoiminnassa
- Koulukuraattorin määräaikaisen viran perustaminen 1.8.2011 alkaen

10. Näkymiä tulevaisuuteen

Ruoveden kokoisessa kunnassa yhteistyö eri toimijoiden kesken on ollut ja tulee olemaan keskeinen menestystekijä. Esimerkiksi koulujen ympärillä on paljon tekijöitä, jotka vaikuttavat niiden elinvoimaisuuteen: kodit, sosiaali- ja terveystoimi, nuorisotoimi, leiritoiminta, järjestöt, yritykset, kansainväliset yhteistyökoulut, poliisi, seurakunta ja niin edelleen.

Sivistystoimen tehtävänä on osaltaan vastata kuntalaisten tarpeisiin päivähoidon, koulun, kulttuurin, kirjastotoimen, vapaa-ajan ja liikuntatoimen kautta. Tämä on haaste, jonka toteutumista auttaa aktiivinen ja vuorovaikutteinen keskustelu kuntalaisten kanssa. Palautteen merkitys asiakkailta onkin tärkeää.

Sivistystoimen on huolehdittava omasta imagostaan ja luotava toiminnalle myönteinen pohjavire.

Taloudelliset voimavarat eivät Ruoveden kunnalla ole erityisen mittavat. Sivistystoimen täytyykin omalta osaltaan huolehtia taloudellisesta ja tuottavasta toiminnasta. Kaikkea ei voi saada, mutta erityisesti lasten ja nuorten tulevaisuus on turvattava riittävin panostuksin.

Sivistystoimi on merkittävä osa kunnan toimintaa. Se, mitä tapahtuu elinkeinomaailmassa, säteilee myös sivistystoimeen. Uudet yritykset ja työpaikat saattavat tuoda mukanaan uusia lapsia päivähoitoon ja kouluun.

Samalla kannattaa katsella tämänhetkisiä oppilasennusteita ja syntyvien lasten määrää. Esimerkiksi koulukeskuksessa oli syksyllä 2010 yhteensä 459 oppilasta (perusaste + lukio). Ennusteiden mukaan (laskettu Väärinmajan oppilaat mukaan) syksyllä 2015 koulukeskuksessa on 409 oppilasta (sisältää arvion lukion opiskelijamäärästä 100). Yläluokkien oppilasmäärä vähenee viiden seuraavan vuoden aikana yhteensä noin 30 oppilaan verran. Esioppilaita on ennusteen mukaan kunnassa vuoden 2016 syksyllä 31.

Pelko taloudellisten resurssien vähenemisestä nykyisestä on tärkeää huomata, mutta samalla tulee eteen myös valistunut riskinotto. Uudet hankkeet voivat tuoda lisää opiskelijoita esimerkiksi lukioon. Kulttuuriin panostaminen voi tuoda kuntakuvaan uutta sisältöä.

Tausta-aineistona muun muassa:

-kansallinen tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön suunnitelma 2010

-sivistystoimen talousarvio 2011

-lukiokoulutuksen kehittämisen toimenpide-ehdotuksia valmistelleen työryhmän muistio

-perusopetus 2020 – yleiset valtakunnalliset tavoitteet ja tuntijako. Muistio 2010:1, opetus- ja kulttuuriministeriö

-yhtenäiskouluaiheiset tilaisuudet Ruovesi 2010-11

-perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2010